

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΑΝΟΙΚΤΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

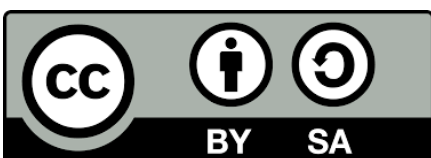

Τίτλος Μαθήματος: Εργαστήριο Υλικών ΙΙ (Κεραμικά & Σύνθετα Υλικά)
Ενότητα: Ύαλοι Οξειδίων

Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθ. Σ. Αγαθόπουλος, Καθ. Δ. Γουρνής, Καθ. Μ. Καρακασίδης

Τμήμα: Μηχανικών Επιστήμης Υλικών

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΑΣΚΗΣΗ-4 ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της άσκησης είναι να παρασκευαστούν βορικοί ύαλοι από τήγματα υψηλών θερμοκρασιών χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους ψύξης. Επίσης η κατανόηση του τρόπου συσχετισμού δομής και ιδιοτήτων των υλικών.

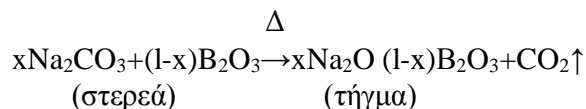
2. ΟΡΓΑΝΑ-ΣΥΣΚΕΥΕΣ

θα χρησιμοποιηθούν Φούρνοι υψηλών θερμοκρασιών των εταιρειών NABER και LINDBERG , όπως και το φασματοφωτόμετρο FT-IR 8400 της SHIMADZU.

3. ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΉ ΠΟΡΕΙΑ

Η διαδικασία παρασκευής περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

- Επιλογή πρώτων υλών και ζύγιση ώστε να προκύψουν οι επιθυμητές συστάσεις στο τελικό προϊόν. Οι ύαλοι που θα παρασκευαστούν έχουν γενικό τύπο $x\text{Na}_2\text{O} (1-x)\text{B}_2\text{O}_3$. Θα παρασκευαστούν οι συστάσεις $x=0.12, 0.25$ και 0.38
- Ανάμειξη και ομοιογενοποίηση των πρώτων υλών σε γουδί πορσελάνης ή αχάτη.
- Μεταφορά των πρώτων υλών σε χωνευτήρι από πορσελάνη ($x=0.12$) ή λευκόχρυσο ($x=0.38$ και $x=0.25$) και τοποθέτηση σε ηλεκτρικό φούρνο υψηλών θερμοκρασιών. Η θερμοκρασία του φούρνου επιλέγεται ανάλογα με τη σύσταση της υπό παρασκευής ύαλου. Η διαδικασία παρασκευής της συγκεκριμένης ύαλου μπορεί να περιγραφεί με την παρακάτω αντίδραση:

- Ψύξη του τήγματος με διαφόρους τρόπους:
  1. Για τη σύσταση $x=0.12$, ψύξη του τήγματος με συμπίεση μιας σταγόνας ανάμεσα σε δύο μεταλλικές πλάκες.
  2. Για σύσταση $x=0.25$, ίνες 15-20cm και με συμπίεση μιας σταγόνας ανάμεσα σε δύο μεταλλικές πλάκες (2 δείγματα).
  3. Για σύσταση $x=0.38$, συμπίεση μιας σταγόνας ανάμεσα σε δύο μεταλλικές πλάκες και ψύξη στον αέρα (2 δείγματα).
- Μέτρηση των φασμάτων ανακλαστικότητας 30° στο φασματόμετρο FT-IR, των ύαλων που θα προκύψουν για $x=0.12, 0.25$ και 0.38 .

4. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ -ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

- Μετατροπή των φασμάτων ανακλαστικότητας των υάλων σε φάσματα απορρόφησης με τη βοήθεια των μετασχηματισμών ΚΚ. Για το σκοπό αυτό μετά τη μέτρηση του φάσματος ανακλαστικότητας επιλέγουμε από το πρόγραμμα **HYPER-IR** στα Tools την εντολή **KramersKronig**. Στο παράθυρο που εμφανίζεται επιλέγουμε ως μέθοδο τον μετασχηματισμό **Maclaurin**. Το φάσμα απορρόφησης εμφανίζεται σε ένα νέο παράθυρο σε λίγα δευτερόλεπτα.
- Αποθηκεύουμε τα φάσματα απορρόφησης ως αρχεία dat σε δισκέτα και τα ανοίγουμε στο πρόγραμμα **Origin**, όπου δημιουργούμε μια εικόνα με τα τρία φάσματα απορρόφησης των υάλων σε παράθεση από 400cm^{-1} έως 1800cm^{-1} ώστε να εμφανίζονται καθαρά οι διάφορες μεταβολές, ενώ σε κάθε κορυφή σημειώνεται η συχνότητα.
- Αποδίδετε τις εμφανιζόμενες απορροφήσεις στα φάσματα σε συγκεκριμένες ταλαντώσεις δεσμών στο βορικό πλέγμα και σχολιάζετε τις παρατηρούμενες μεταβολές.
- Υπολογίζετε με τη βοήθεια των ολοκληρωμένων εντάσεων τη τιμή του κλάσματος N_4 με το πρόγραμμα **MICROCAL ORIGIN**. Για το σκοπό αυτό ορίζετε την περιοχή που θα υπολογίσετε το εμβαδόν ,με την επιλογή Data Selector.

Επιλέγετε **Analysis**, εντολή **Calculus, Integrate**. Στην οθόνη σας θα εμφανιστούν τα αποτελέσματα. <Προσοχή!! Το φάσμα που θα χρησιμοποιήσετε θα πρέπει εκεί που δεν υπάρχουν κορυφές να εμφανίζει μηδενική απορρόφηση. Εάν αυτό δεν συμβαίνει Επιλέγετε **Analysis**, εντολή **Translate, vertical** και σας εμφανίζεται ένας σταυρός τον οποίο μετακινείτε στο σημείο του φάσματος όπου πραγματικά έχει με μηδενική ένταση. Με αριστερό κλικ στο mouse και **Enter**, έχετε επιλέξει το σημείο. Μετακινείτε κατακόρυφα τον σταυρό έως ότου να αντιστοιχεί στο σημείο O του άξονα y. Με αριστερό κλικ στο mouse και **Enter** το φάσμα μετακινείται κατακόρυφα στην τελική του θέση.

- Σχεδιάζετε την καμπύλη του N_4 σε συνάρτηση με το περιεχόμενο σε αλκάλιο x και συγκρίνετε με τα πειραματικά δεδομένα του Σχήματος 3.2. θεωρείστε ότι για $x > 0.65$ το $N_4 = 0$. Να συγκρίνετε και σχολιάστε τα αποτελέσματα αυτά σε σχέση με τα διαγράμματα που δίνονται στο παράρτημα I.

**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**

Τέλος Ενότητας

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

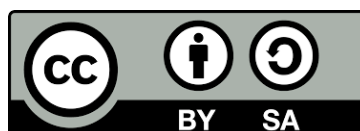
Σημειώματα

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Διδάσκοντες: Αναπλ. Καθ. Σ. Αγαθόπουλος, Καθ. Δ. Γουρνής, Καθ. Μ. Καρακασίδης. «Εργαστήριο Υλικών ΙΙ (Κεραμικά & Σύνθετα Υλικά). Ύαλοι Οξειδίων». Έκδοση: 1.0. Ιωάννινα 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://ecourse.uoi.gr/course/view.php?id=1234>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

- Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά Δημιουργού - Παρόμοια Διανομή, Διεθνής Έκδοση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη.

[1] <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.